

STEM – PREFERENCE POLITICKÝCH STRAN ZÁŘÍ 2009

„Když se dva perou, třetí se směje“, chtělo by se říci při pohledu na preference, které odrážejí názory občanů v době, kdy bylo již definitivně rozhodnuto o zrušení předčasných voleb. Obě velké strany ztratily, ČSSD výrazněji, a situace prospívá malým stranám. Polepšila si strana TOP 09, k hranici volitelnosti se opět přiblížili zelení, naopak v pásmu ohrožení se ocitli lidovci. Počet stran, které by se dostaly do parlamentu, je velmi nejistý, mohlo by jich být i šest. Zdánlivě nová situace. Nastoupí ovšem přepočítání hlasů na mandáty v systému, který je nevýhodný pro malé strany, a ukáže se, že přesuny hlasů z hlediska tvorby možných povolebních koalic nepřinesou vlastně nic nového.

Citovaný výzkum STEM byl proveden metodou kvótního výběru ve dnech 18. – 25. 9. 2009 na souboru 1256 respondentů reprezentujících obyvatelstvo ČR starší 18 let. Statistická chyba u tohoto souboru se pohybuje kolem $\pm 1,5$ procentního bodu u menších stran, u větších stran kolem $\pm 2,5$ procentního bodu.

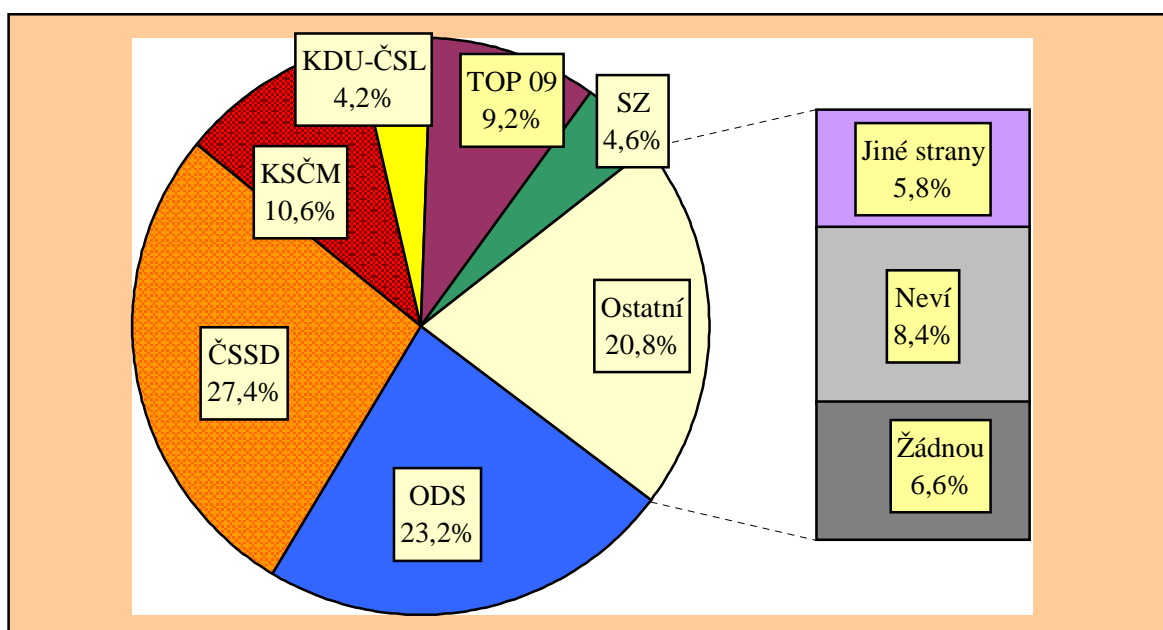
STRANICKÉ PREFERENCE

Stranické preference ukazují rozložení politických sympatií u celého souboru dotázaných, tj. včetně **nerozhodnutých** a lidí, kteří **nejsou schopni** či ochotni jmenovat preferenci žádné strany či otevřeně řeknou, že nebudou volit žádnou stranu. Podíly preferencí pro jednotlivé strany jsou **nížší**, než by odpovídalo vlastnímu volebnímu výsledku, o němž rozhodují jen účastníci voleb.

Lidovci i zelení jsou ve stranických preferencích těsně pod pětiprocentním prahem, v modelu se pohybují těsně na této hranici. V textu počítáme s tím, že by se do parlamentu obě strany dostaly.

"Pokud byste (přesto) šel(šla) volit, kterou stranu byste příští týden volil(a) do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR?"

(údaje za září 2009; otevřená otázka - bez použití karet s názvy stran)

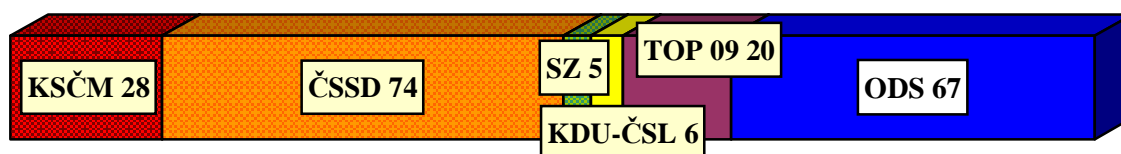
POZOR: STRANICKÉ PREFERENCE NEVYJADŘUJÍ VOLEBNÍ VÝSLEDEK !

MODEL VOLEBNÍCH ZISKŮ

Hypotetické počty mandátů v září 2009

Stranické preference zobrazují relativní sílu politických stran k danému okamžiku výzkumu. Přeložit tato čísla do modelového volebního výsledku není jednoduché, neboť lze jen obtížně zjistit, kteří dotázaní se voleb skutečně zúčastní, zda volební motivace voličů bude podobná jako v minulých volbách nebo se změní, zda se do volebního výsledku budou promítat emoce na poslední chvíli apod. Předkládaný volební model zanedbává dnes nerozhodnuté občany a ty, kteří nejsou ochotni uvést žádné preference. Opírá se o dosažené výsledky v posledních volbách, částečně si všímá pevnosti rozhodnutí zúčastnit se voleb u stoupenců různých stran. V hrubých obrysech také odhaduje vlivy d'Hondtovy metodiky přepočítávání hlasů na mandáty, i když zcela přesně a spolehlivě nelze zachytit rozložení politických nálad v našich nejmenších krajích. Právě u zářijových údajů, kde dvě strany jsou těsně na pětiprocentní prahu volitelnosti, se plně ukáže, že malé strany potřebují na jeden mandát podstatně více hlasů než strany velké. V současné situaci se navíc projevují značné rozpaky v širokém pásmu politického středu. To může chybovost předpovědi dále zvýšit. Odchylka zpravidla činí ± 2 mandáty.

Předpoklad zisku mandátů u jednotlivých politických stran

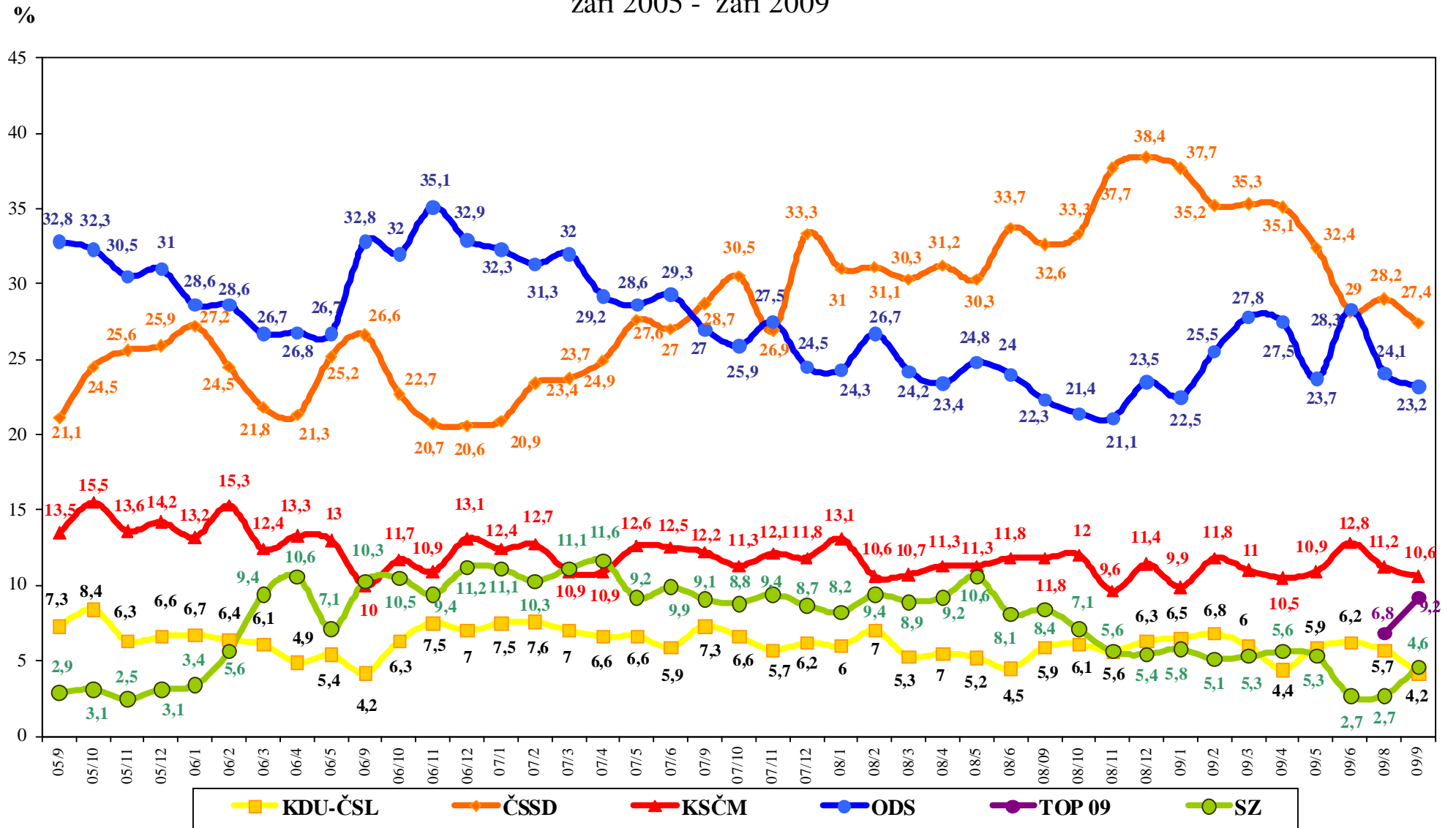
ZÁKLADNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. ČSSD oslabila, oproti srpnu ztratila 4 mandáty, stále však vede žebříček preferencí.
2. ODS na současné situaci nijak nevydělala a zůstává na svých stabilních číslech z poslední doby. Má však pevnější podporu od svých voličů než ČSSD.
3. TOP 09 naopak na současné situaci profituje a získala oproti minulému měsíci 4 mandáty navíc. Intenzita vazby ke straně je u stoupenců TOP 09 však poměrně slabá.
4. Komunisté mají stabilní postavení a opírají se o nejpevnější, skalní voliče.
5. Preference KDU-ČSL jsou chabé, na prahu volitelnosti, voliči lidovců jsou však dost pevně rozhodnutí.
6. Strana zelených se vrátila do hry, vazba jejích voličů ke straně je však jen velmi volná a může být i dočasnou reakcí na nedávné zvraty na politické scéně.
7. Podle současného rozložení voličské podpory v našem modelu nemá ODS šanci vytvořit středopravou vládu, zatímco ČSSD má možností několik.
8. Voleb se chce podle svého vyjádření zúčastnit 49 % občanů, 18 % svou účast jasně odmítá, nerozhodnuto je 33 % obyvatel ČR. Ochota jít k volbám je o něco slabší než minulý měsíc.

Vývoj stranických preferencí STEM

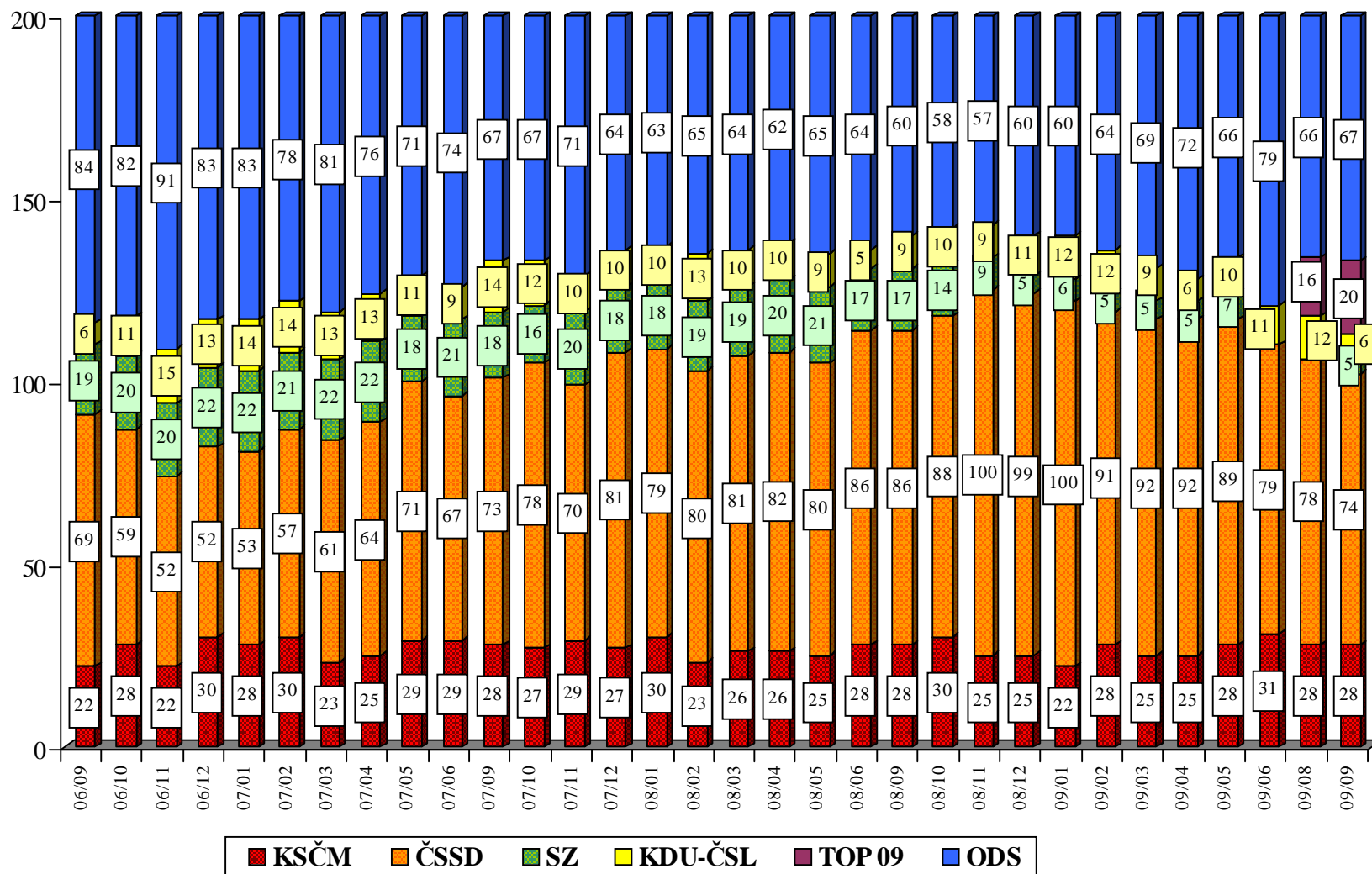
(otevřená otázka položená celému souboru dotázaných)

září 2005 - září 2009

Zdroj: STEM, Trendy 2005/09 - 2009/09

Vývoj počtu mandátů podle volebního modelu STEM (září 2006 - září 2009)

Zdroj: STEM, Trendy 2006/09 - 2009/09